

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İsmail Hacıyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 224 (21.376)

15 noyabr 2015-ci il, bazar

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin birinci sessiyasının çağırılması haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin

Qərarı

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 18-ci maddəsinin I hissəsini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır**:

I. Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin birinci sessiyası 2015-ci il noyabr ayının 17-də saat 11⁰⁰-da Naxçıvan şəhərində çağırılsın.

II. Sessiyanın gündəliyinə aşağıdakı məsələlər daxil edilsin:

1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin seçilməsi
2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin müavinlərinin seçilməsi
3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin komitə sədrlərinin, sədr müavinlərinin və üzvlərinin seçilməsi

III. Sessiyanın iclasına aidiyyəti təşkilatların rəhbərləri və dövlət mətbuat orqanlarının nümayəndələri dəvət olunurlar.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri

Vasif TALİBOV

Naxçıvan şəhəri, 14 noyabr 2015-ci il

Rəssamlar Parkının yaradılması haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin Sərəncamı

Realist Azərbaycan rəssamlığının əsasını qoyan istedadlı rəssam Bəhruz Kəngərliyə adının əbədiləşdirilməsi, yaradıcılığının tədqiqi və təbliği sahəsində bir sıra işlər görülmüş, Naxçıvan şəhərində Bəhruz Kəngərli Muzeyi yaradılmış, muxtar respublika Rəssamlar Birliyinin sərgi salonuna onun adı verilmiş, 120 illik yubileyi geniş şəkildə qeyd olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Naxçıvan şəhəri, İstiqlal küçəsi 52-də Bəhruz Kəngərliyə heykəli qoyulsun.
2. Həmin ərazi Bəhruz Kəngərli adına Rəssamlar Parkı adlandırılınsın.
3. Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyəti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri

Vasif TALİBOV

Naxçıvan şəhəri, 14 noyabr 2015-ci il

Naxçıvan Şəhər Nəqliyyat İdarəsinə beynəlxalq sərnəşindəşmə üçün yeni avtobuslar alınmışdır

Muxtar respublikada yol-nəqliyyat infrastrukturunun yenidən qurulması, müasir xidmət imkanlarına malik avtovağzalların, iritutumlu və rahat avtobusların istifadəyə verilməsi daxili və beynəlxalq sərnəşindəşmə xidmətinin səviyyəsini artırmışdır.

Bu tədbirlərin davamı olaraq noyabrın 14-də Naxçıvan Şəhər Nəqliyyat İdarəsinə beynəlxalq sərnəşindəşmələrin həyata keçirilməsi üçün 2 ədəd “MAN Neoplan” markalı iritutumlu avtobus təqdim olunmuşdur.

Bu münasibətlə keçirilən tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının nəqliyyat naziri Mirsənani Seyidov çıxış edərək demişdir ki, muxtar respublikada nəqliyyat sisteminin hərtərəfli inkişafı təmin edilmişdir. Son illər 51 ədəd müasir avtobus alınaraq həm daxili, həm də beynəlxalq marşrutlarda istifadəyə verilməsi sərnəşinlərin rahatlığını təmin etmiş, onlara göstərilən xidmətin səviyyəsini artırmışdır. Alınan yeni avtobuslar da bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin davamıdır. Mirsənani Seyidov göstərilən diqqətə

görə muxtar respublika nəqliyyatçıları adından minnətdarlıq etmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov tədbirdə çıxış edərək demişdir: Hər bir ölkədə daxili və beynəlxalq sərnəşindəşmə xidməti mövcuddur. Bu gün muxtar respublikada daxili sərnəşindəşmə xidməti müasir tələblər səviyyəsində qurulmuşdur. Beynəlxalq sərnəşindəşmə sahəsində də xidmətin səviyyəsini yüksəldilməsi diqqət mərkəzindədir. Vaxtilə bu sahədə xidmətin təşkili üçün Almaniya istehsalı olan müasir avtobuslar alınmışdır. Bu gün isə Türkiyə istehsalı olan yeni avtobuslar muxtar respublikada beynəlxalq sərnəşindəşmənin həyata keçirilməsi üçün istifadəyə verilir.

Qeyd olunmuşdur ki, beynəlxalq sərnəşindəşmənin artması ölkə daxilində turizmin və kiçikxəcmli ticarətin inkişafına təkan verir. Turizmin və kiçikxəcmli ticarətin inkişafı isə ölkənin iqtisadi imkanlarını artırır. Bu gün dünyanın müxtəlif ölkələrində bu yanaşı, həm də yeni iş yerlərinin açılmasına, beynəlxalq marşrutların sayının artmasına imkan verəcəkdir. Ona görə də avtobuslardan səmərəli istifadə olunmalı, sərnəşinlərə nümunəvi xidmət göstərilməli, gələcəkdə yeni avtobuslar alınmalı və bunun da nəticəsində muxtar respublikanın beynəlxalq sərnəşindəşmədə payı artırılmalıdır.

Ali Məclisin Sədri qarşıya qoyulan vəzifələrin layiqincə yerinə yetiriləcəyinə əminliyini bildirmiş, yeni avtobusların açarlarını sürücülərə təqdim etmiş və onlara işlərində uğurlar arzulamışdır.

Avtobuslara baxış zamanı məlumat verilmişdir ki, “Euro-4” standartlarına cavab verən hər iki avtobus müasir dizaynı, üstün texnoloji təchizatı və rahatlığı ilə seçilir. Hərəkətli oturmaqlarla təmin olunan 44 və 48 yerlik avtobusların geniş salonu və yük yeri vardır. Avtomatik sürət qutusuna malik olan və qənaətcilliyi ilə seçilən avtobuslar kondisioner, GPS və simsiz internet şəbəkəsi ilə təchiz edilmiş, kamera-nəzarət sistemi və 3

televizor quraşdırılmış, soyuducu qoyulmuşdur. Qapılar açılarkən sürücü kabinəsindəki monitor vasitəsilə avtobusa minən və düşən sərnəşinləri izləmək mümkündür.

Yeni avtobuslardan Naxçıvan-Bakı-Naxçıvan və gələcəkdə açılması nəzərdə tutulan Naxçıvan-Batumi-Naxçıvan marşrutları üzrə istifadə olunacaqdır.

Ali Məclisin Sədri muxtar respublikada beynəlxalq sərnəşindəşmə sahəsində tədbirlərin davam etdirilməsi və yeni marşrutların açılması barədə tapşırıqlar vermişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Yeni Azərbaycan Partiyası Ordubad Rayon Təşkilatında “Bayrağımız qürur mənbəyimizdir” mövzusunda tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə təşkilatın sədri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Qürbət Rzayev açaraq mərəzə ilə çıxış edib. Bildirilib ki, 1918-ci ildə yaradılan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti milli dövlətçilik ənənələrinin formalaşması baxımından mühüm rol oynayıb və müstəqil dövlətə xas olan atributlar təsis edilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağı haqqında qərara əsasən, üzərində ağ rəngli aypara və səkkizguşəli ulduz təsvir olunan

Bayrağımız qürur mənbəyimizdir

qırmızı bayraq Dövlət Bayrağı kimi qəbul edilib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının 1918-ci il 9 noyabr tarixli qərarı ilə həmin bayraq üçrəngli – mavi, qırmızı və yaşıl zolaqdan ibarət olan bayraqa əvəzlənib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin üçrəngli Dövlət Bayrağı ikinci dəfə 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sessiyasında ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul edilmişdir. Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpası istiqamətində taleyüklü məsələlərin müzakirə edildiyi həmin sessiyada “Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət rəmzləri haqqında” tarixi qərar qəbul olunub.

Vurğulanıb ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri tərəfindən 17 noyabr 2014-cü ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı haqqında Sərəncam imzalanıb. Bu sərəncama görə, hər il noyabrın 17-si Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı Günü kimi qeyd olunur.

Sonra Yeni Azərbaycan Partiyası Ordubad Rayon Təşkilatı Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyinin sədri Elvin Məmmədovun, təşkilatın Qadınlar Şurasının sədri Könül İsmayılovanın, partiya üzvü Uğur İsgəndərovun çıxışları olub.

“Naxçıvan şəhərində Dövlət Bayrağı Meydanı və Muzeyinin yaradılması haqqında” Sərəncam bu baxımdan mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Çıxış edənlər bildiriblər ki, zəngin tarixi irsdən yaranaraq uğrunda on minlərlə insanın canından keçdiyi üçrəngli bayrağımız tarixi yolumuzun, milli ideologiyamızın təməl prinsiplərini tam mənası ilə izah edir.

Tədbirə Yeni Azərbaycan Partiyası Ordubad Rayon Təşkilatının sədri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Qürbət Rzayev yekun vurub.

Xəbərlər şöbəsi

Ruzi-bərəkət fəslə olan qızıl payız yeni yurdumuzda qədim qoyub. Havalər soyu-qəddə, təbiət yaşıl donunu dəyişməkdədir. Qədim diyarımızda digər fəsilər kimi, payızın da özünəməxsus özəllikləri var. Məhz bu özəlliklər payızın gözəlliklərinə yeni çalılar qatır. Belə günlərin birində yolumuz Şərur rayonunun Yuxarı Yaycı kəndindədir.

Yol boyu müasirliyə qovuşmuş kəndlər bir-birini əvəz edir. Gördüyümüz mənzərələr insan qəlbində isti duyğular yaradır. Bu gün muxtar diyarımızın hansı güşünə üz tutsaq, belə təəssüratları yaşaya, sevinc hisləri keçirə bilirik. Ona görə ki, ötən dövr ərzində bu yaşayış məntəqələrində həyata keçirilən quruculuq işləri, yaşıllaşdırma tədbirləri insanların yaşam tərzini kökündən dəyişib, evlərə firavanlıq gətirib. Yuxarı Yaycı da belə kəndlərimizdən biridir.

Kənd adamları minnətdarlıq edirlər

Kəndə çatmamışdan gözüm bu yaşayış məntəqəsinə əhatəyə alan dağlara sataşır. Möhtəşəmlik, əzəmət rəmzi olan bu dağlar Yuxarı Yaycıya bir gözəllik bəxş edib. Bəysal, Kölgəli, Cənnətqayası, Qızılçəyirmə dağları sanki kəndin keşiyində dayanıblar.

Kəndə daxil oluram. Budur, yeni tikililərdən birinin – kənd mərkəzinin qarşısındaıyq. Kəndə müasir qəsəbə görkəmi verən bu və digər obyektlər muxtar respublikada bərqərar olmuş sabitliyin, inkişaf və tərəqqinin nəti-cəsidir. Bunun belə olduğunu bir qədər sonra görüşüb söhbət edəcəyimiz kənd sakinləri də təsdiqləyəcəklər.

Kənd mərkəzinin qarşısında sakinlərlə salamlanırıq, onları yeni sosial obyektlərin istifadəyə verilməsi münasibətilə təbrik edirik, kənd adamlarının payız qayğıları ilə maraqlanırıq. Uzun illər kənd məktəbinin direktoru işləmiş, hazırda təqaüddə olan Miribrahim Eminov deyir:

– Muxtar respublika rəhbərinə minnətdarlıq. Yuxarı Yaycı heç vaxt görmədiyi günlərinə qovuşub. Gündəlik xırda-para qayğılarımız qalanda isə, nə deyim? İlin payız fəslə kənd adamları üçün daha çox qayğılarla dolu olan bir dövrdür. Erkən yazdan əkin sahələrinə çıxan, məhsul bolluğu yaradan insanlar payızda çəkdikləri zəhmətin bəhrəsini toplamaqla, qarşıdan gələn qışa hazırlıqla məşğul olurlar. Son illər muxtar respublikamızda payız fəslə üçün daha çox xarakterik olan bir ənənə formalaşmaqdadır. Bu, kompleks quruculuq tədbirləri çərçivəsində inşası başa çatdırılmış obyektlərin açılış mərasimləridir. Hər il bu sevinc regionun on-on beş kəndində yaşanır.

Kənd sakinini, təqaüddə müəllim Məhəmməd Cəfərov da söhbətə qoşulur:

– Ötən ay bu binaların açılışı oldu. Muxtar respublika rəhbəri kənd sakinlərini təbrik etdi, həmin obyektlərdə çalışanlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulamaqla qurulanların, tikilələrin qorunmasının vacibliyini vurğuladı.

Miribrahim müəllim söhbətə müdaxilə edir: Bu gün sevincimin həddi-hüdudu yoxdur. Yaşımın bu vaxtında Yuxarı Yaycının belə

Şəhərlə kənd arasındakı fərq aradan qaldırılır

Bunu müasir yaşayış məntəqəsinə çevrilən Yuxarı Yaycı kəndinin təmsalında da görmək olar

çəğlərini görmək mənə də qismət oldu. Elə bil ki, cavanlaşmışam. Bugünkü cavanlara isə sözüm odur ki, tikilələni qorusunlar. Bu həcmdə quruculuq işi asan başa gəlməyib.

Kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndə Mirqasım Eminov ilə müasir iş şəraiti yaradılmış kənd mərkəzinə daxil olur. Mirqasım müəllim bildirir ki, 1132 nəfər sakini, 300 təsərrüfatı olan Yuxarı Yaycı Şərur rayonunun səfali yaşayış məntəqələrindən biridir. O, kənddə həyata keçirilən kompleks quruculuq tədbirləri barədə havəsə danışıq: quruculuq tədbirlərindən biri kəndə gələn avtomobil yolunun yenidən qurulmasıdır. Kənd mərkəzində rabitə evi, polis sahə və baytarlıq məntəqələri, kitabxana, Yeni Azərbaycan Partiyası ərazi ilk təşkilatı, inzibati ərazi dairəsi üzrə nümayəndəlik, bələdiyyə, arxiv, mədəniyyət evi üçün otaqların və 45 yerlik iclas zalının ixtiyarımıza verilməsi bu təşkilatlarda çalışanların məsuliyyətini daha da artırır. Mərkəzdə istifadəyə verilən rabitə evində poçt bölməsi yaradılıb, kommunal ödənişlərin qəbulu, dövrə mətbuatın, gündəlik danışıq və internet kartlarının satışı təşkil olunub. Həmçinin kəndə 6 kilometr uzunluğunda fiber-optik xətt çəkilib, sürətli internetdən istifadə imkanları yaradılıb.

Əhəlinin sağlamlığı diqqət mərkəzində saxlanılaraq mərkəzdə feldşer-mama məntəqəsi üçün də otaqlar ayrılıb. Burada ilkin tibbi yardım avadanlıqları qoyulub.

Kənd sakinini Zakir Əliyev məntəqədə yaradılan şəraitdən razılıqla danışıq. Deyir ki, sakinlər arasında səhiyyə məarif işi aparılması diqqət mərkəzində saxlanılır, yaşlı insanlara, körpələrə evlərində tibbi xidmət göstərilir. Kənd camaatı da onlara göstərilən xidməti dövlətimizin öz vətəndaşlarına qayğısı kimi dəyərləndirir.

Təhsildə qazanılan uğurlar bundan sonra daha çox olacaq

Yuxarı Yaycı kəndində təhsilin inkişafına ciddi diqqət yetirilməsinin nəticəsidir ki, yaşayış məntəqəsinin təhsil ocağını bitirən Miryasın Eminov, Rəşid Bəşirov və başqaları müxtəlif elm sahələrində

üzrə fəlsəfə və elmlər doktorlarıdır. Mərhum tarixçi-alim Əli Əliyevi həmyerliləri ehtiramla xatırlayırlar. Məktəbin direktoru Qəmə Nəbiyeva deyir ki, yeni məktəb binası belə alimlərin sayının çoxalmasına imkan verəcək, daha böyük uğurlar qazanılmasını təmin edəcək.

Hazırda məktəbdə 70 şagird oxuyur, onların təlim-təربiyəsi ilə 16 müəllim məşğul olur. Ötən dərs ilində məktəbin 2 məzunu olub. Onların hər ikisi göstərilən etimadı doğruldaraq ali məktəb tələbəsi adını qazanıb.

Gələcək perspektiv nəzərə alınaraq 144 şagird yerlik tikilmiş yeni məktəb binası 2 mərtəbədə ibarətdir. Məktəbdə 3-ü elektron lövhəli olmaqla, 12 sinif otağı, kimya-biologiya laboratoriyaları, hərbi kabina, kompüter otağı, müəllimlər otağı, bufet və idman zalı vardır. Məktəblilərs pulsuz dərslərlə təmin olunublar. Onlar zəngin fonda malik kitabxanadan istifadə etmək imkanı qazanıblar.

Məktəbin pedaqoji kollektivi ilk günlərdən yeni təhsil ocağında işin səmərəli qurulmasına çalışır, dövlətçiliyimizə, müstəqilliyimizə sadıq olan vətənpərvər vətəndaşlar yetişdirmək üçün müasir təlim üsullarına üstünlük verir, məktəbdənkənar və sinifdən xaric məşğələlərin səmərəli təşkilinə çalışır. Məqsəd doğma Azərbaycanımızın, onun ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvanın ulu keçmişini, ümumilikdə, mədəniyyətimizi, ədəbiyyatımızı, milli-mənəvi dəyərlərimizi bugünkü məktəblilərə aşılamaq, onları doğma yurd yerinə məhəbbət ruhunda formalaşdırmaqdır.

Kənd ziyalılarının toplaşdığı məktəbdə Yuxarı Yaycı kəndinin tarixi və bu toponimin etimologiyası ilə maraqlanıram. Bildirirlər ki, vaxtilə Dərələyəz və Biləv mahallarında iki Yaycı kəndi olduğu iddia edilir. XIX əsrdə Qafqazda isə Yaycı adında 8 kənd mövcud olub. Hazırda Naxçıvanda 3 kənd Yaycı adını daşıyır ki, bunların biri Culfa, ikisi isə Şərur rayonundadır. Elmi ədəbiyyatlarda "Yaycı" sözünü qədim türk tayfası olan yayıcılar tayfası ilə əlaqələndirirlər. Mənşəcə səlcuq-oğuz tayfalarından sayılan bu tayfanın bir qismi Azərbaycanda, o cümlədən Naxçıvanda məskunlaşmış, yaşadıkları

ərəziyə bu tayfanın adını vermişlər. Bu qənaəti AMEA-nın müxbir üzvü Adil Bağırov da təsdiq edir.

* * *

Bu isə Yuxarı Yaycı kəndində istifadəyə verilən yeni xidmət mərkəzidir. Xidmət mərkəzi cari ildə kənddə aparılan quruculuq işləri çərçivəsində inşa edilib. Binada bərəkəna və mağaza fəaliyyəti göstərir. Ticarət və məişət xidmətlərinin təşkili sakinlərin rahatlığına şərait yaradıb. Mağazada zəruri ərzaq və sənaye mallarının satışı təmin olunub.

Xidmət mərkəzinin qarşısında kəndin ən yaşlı sakini ilə görüşürük. Hələ də gümrək görünən, 100 yaşını bu gün-sabah tamamlayacaq Kərim Şərifov qəzet işçisi olduğumuzu bilib, ilk olaraq, minnətdarlıq hislərini dilə gətirir. Deyir ki, qədim diyarımızın bütün bölgələrində görülən bu işlər insanlara böyük qayğı göstərilməsinin ifadəsidir. Dünənki mağamız hara, məktəbimiz hara, bu gün gördüklərimiz hara? – deyən el ağsaqqalından kənd haqqında bir qədər ətraflı danışmağı xahiş edirik.

– Yuxarı yaycıllar öz kəndlərinə bağlı insanlardır. Sovet dövründə kənddə heç bir gözəçarpan quruculuq tədbiri aparılmamışdı. Bu gün ovaxtkı arzularımız həyata keçib. Sağ olsun muxtar respublika rəhbərinə. Bu gün kənd adamına nə lazımdırsa, hamısı ilə təmin olunmuşuq. Kənddə 18 təbii bulaqdan istifadə olunur. Məşədiabbas, Əsgərbəy, Teyfəli bulaqları ilboyu çağlayır. Elə tək cə Ağbulaq çeşməsi bütün kəndi içməli və təsərrüfat suyu ilə təmin edir. Su varsa, həyat da var. Dövlətimiz yaycılların həyat şəraitini daha da yaxşılaşdırıb.

* * *

Yuxarı Yaycıdan ayrılarkən son illər muxtar respublikada şəhər və kənd arasında olan fərqlərin aradan qaldırılması istiqamətində görülən işləri göz önünə gətirdim. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin Yuxarı Yaycı Kənd Mərkəzinin açılışında bununla bağlı dediyi sözləri xatırladım: "Ölkəmizdə hər bir sakinin inkişafı qəbul olunmuş dövlət proqramlarına uyğun olaraq həyata keçirilir. Bu gün muxtar respublikada aparılan quruculuq tədbirləri də ölkəmizdə icra olunan dövlət proqramlarının tərkib hissəsidir. Bu il muxtar respublikanın ucqar dağ kəndlərində olan Yuxarı Yaycı kəndi tamamilə abadlaşdırılıb, əhəlinin rahat yaşaması üçün lazımi infrastruktur yaradılmışdır. Kənddə uşaqların yaxşı təhsil alması üçün müasir tədrisin tələblərinə cavab verən məktəb binası, dövlət strukturlarının fəaliyyəti üçün kənd mərkəzi tikilmiş, xidmət mərkəzi sakinlərin istifadəsinə verilmiş, yollar abadlaşdırılıb, təbii qazın və elektrik enerjisinin fasiləsiz verilişi təmin olunmuşdur. Bu da dövlətimizin vətəndaşlarına göstərdiyi qayğının daha bir ifadəsidir".

✎ Muxtar MƏMMƏDOV

Kreditləşmə prosesi cari ilin ötən dövründə uğurla davam etdirilib

Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən banklar və bank olmayan digər kredit təşkilatları tərəfindən iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinə verilən kreditlər həmin sahələrdə məhsul istehsalının artımına, istehsal olunmuş məhsulların ixracına, məşğulluğun artırılmasına, ümumilikdə, muxtar respublika iqtisadiyyatının bütün sahələrinin inkişafına birbaşa və dolaylı yolla təsir edir.

Iqtisadiyyatın müxtəlif sahələri üzrə aparılan kreditləşmə prosesi 2015-ci ilin ilk 10 ayında da banklar və bank olmayan kredit təşkilatları tərəfindən uğurla davam etdirilmişdir. Ümumilikdə, 2015-ci ilin yanvar-oktyabr ayları ərzində muxtar respublika iqtisadiyyatının inkişafı üçün verilmiş kreditlər 61 milyon 945 min manat olmuşdur. Bu, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17 milyon 497 min manat artım deməkdir. Verilmiş kreditlər sənaye, tikinti, ticarət, nəqliyyat, daşınmaz əmlakla əlaqədar ipoteka krediti, digər kommunal, sosial və şəxsi xidmətlərin göstərilməsi üçün istehlak, kənd təsərrüfatı və digər sahələri əhatə edir. Bu sahələr içərisində kənd təsərrüfatı mühüm yerlərdən birini tutur. Belə ki, kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan fermerlərə, sahibkarlara bəhs olunan dövrdə 17 milyon 541 min manat kredit

verilmişdir. Bu isə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3 milyon 8 min manat çoxdur. Kənd təsərrüfatı sahəsinə yönəldilmiş kreditlər 10 ay ərzində verilmiş ümumi kreditlərin 28,3 faizini təşkil etməkdədir. Kənd təsərrüfatının da ayrı-ayrı sahələri üzrə verilən kreditlərin həcmində artım tempi müşahidə olunmaqdadır. Belə ki, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatı sahələri arasında kreditlərin daha çox artımla müşahidə olunduğu sahə heyvandarlıqdır. Bu sahəyə verilmiş kreditlərin həcmi 14 milyon 641 min manat olmuşdur ki, bu da kənd təsərrüfatı üzrə verilmiş kreditlərin 84 faizini təşkil edir. Bu müddət ərzində kartofçuluğun inkişafına 169 min manat kredit verilmişdir. Cari ildə əvvəlki illərlə müqayisədə soğan və qarğıdılı əkinlərinə maraq daha da artmış və bu məqsədlə müvafiq olaraq bu sahələrə 49 və 37 min manat həcmində kredit verilmişdir. Quşçuluğun inkişafına verilmiş kreditlərdə də ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 657 min manat artım olmuş və 721 min manat təşkil etmişdir.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə verilmiş kredit resurslarında artım sənaye, daşınmaz əmlak və nəqliyyat, rabitə sahələrində də müşahidə edil-

mişdir. Belə ki, sənayenin inkişafı məqsədilə cari ilin 10 ayı ərzində 14 milyon 188 min manat kredit verilmişdir ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 11 milyon 921 min manat çoxdur. Qeyd olunan dövr ərzində daşınmaz əmlakla əlaqədar 5 milyon 348 min manat ipoteka krediti verilmişdir. Bu, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3 milyon 369 min manat çoxdur. Nəqliyyat və rabitə sahəsinin inkişafı məqsədilə verilmiş kreditlər isə bu müddət ərzində verilmiş ümumi kreditlərin 10 faizini təşkil etməklə, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5 milyon 906 min manat artmış və 5 milyon 921 min manat təşkil etmişdir.

Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cəlb edilmiş kreditlərin həcmində azalma, əsasən, sosial və şəxsi xidmətlərin göstərilməsi ilə əlaqədar verilmiş istehlak kreditlərində müşahidə edilmişdir. Belə ki, cari ilin 10 ayı ərzində verilmiş istehlak kreditlərinin həcmi 13 milyon 13 min manat təşkil etmişdir ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2 milyon 144 min manat azdır.

Hafiz İSMAYILBƏYLİ
Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikası İdarəsinin İqtisadi təhlil və statistika şöbəsinin mütəxəssisi

Günəş elektrik stansiyası Naxçıvanın enerji təminatında mühüm rol oynayacaq

Müasir dövrdə enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması istənilən region üçün ən vacib məsələlərdəndir. Muxtar respublikamızda da bu istiqamətdə mühüm layihələr həyata keçirilir. Belə layihələrdən biri də Babək rayonunun Xalxal kəndi yaxınlığında tikintisinə cari ildə başlanılmış yeni Günəş elektrik stansiyasıdır. 20 meqavat gücə malik olacaq stansiyada işlər Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyi ilə Belçika Krallığının "Soltech" şirkəti arasında bağlanmış müqavilə əsasında həyata keçirilir. Tikintidə olarkən burada layihə üzrə xeyli iş görüldüyünün şahidi olduq. Belə ki, 5 hissədən ibarət olan ərazidə Günəş panelləri üçün bütün dayaqlar, Günəş panellərinin 90 faizi quraşdırılıb, 11 ədəd elektrik yarımstansiyası qoyulub. Hazırda burada istehsal ediləcək enerjinin şəbəkəyə ötürülməsi üçün kabel xətlərinin çəkilişi, ərazidə abadlıq və yaşıllaşdırma tədbirləri aparılır. Tikinti-quraşdırma işlərinin vaxtında başa çatdırılması üçün əraziyə 30-dan artıq müxtəlif təyinatlı texnika və 400 nəfərdən çox işçi cəlb olunub.

Qeyd edək ki, bu iri layihə alternativ enerji mənbəyi kimi gələcəkdə Naxçıvanın enerji təminatının tamamilə yerli ehtiyatlar hesabına ödənilməsində mühüm rol oynayacaqdır.

Xəbərlər şöbəsi

Gənclər cəmiyyətin aparıcı qüvvəsinə çevrilib

Bu gün Azərbaycanda gənclərlə iş dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Azərbaycan gəncliyi ictimai həyatın bütün sferalarında aktiv fəaliyyəti ilə seçilir və siyasi, iqtisadi, humanitar, sosial tədbirlərin həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Dövlətin gənclərin fəaliyyəti üçün yaratdığı geniş imkanlar nəticəsində bu təbəqə cəmiyyətin avanqard qüvvəsinə çevrilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin aparat rəhbəri Cənabmammad Cənabmammadov deyir ki, dövlət gənclər siyasəti gənclərin cəmiyyətdə layiqli yer tutmalarına hesablanıb. Gənclər siyasətinin əsas istiqamətləri "Gənclər siyasəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyənləşdirilib.

Dövlət başçısının gənclərin potensialından ölkənin mənfəfiyini namınə tam və düzgün istifadə olunması, onların faydalı məşğulluğunun, dövlət idarəçiliyi sistemində iştirakının təmin edilməsi məqsədilə imzalandığı "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında" Sərəncamı da gənclərə dövlət qayğısının artırılması məqsədində xidmət edir. Dövlət proqramının əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasında gənclər siyasətini daha da inkişaf etdirmək, gənclərin menecment sahəsində fəal iştirakına şərait yaratmaq, gənc mütəxəssislərin problemlərinin həllinə nail olmaqdır.

Gənclərin inkişafı üçün dövlət səviyyəsində kifayət qədər işlər görülmüb. İndi əsas vəzifə gənclərin bu imkanlardan layiqincə yararlanıb həm öz inkişafını təmin etməsi, həm də dövlətimizin mənfəfiyini etibarlı şəkildə müdafiə edən layiqli vətəndaş kimi formalaşmasıdır.

Dövlət gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində gənclər birbaşa iştirak edirlər

"Sürətlə inkişaf etməkdə olan ölkəmizdə sosial-iqtisadi, elmi-mədəni, təhsil və digər sahələrdə gənclər fəal iştirak edirlər. Bu gün gəncliyin innovativ potensialından geniş istifadə olunaraq cəmiyyətin maraqlarının təmin edilməsinə şərait yaradılır", – deyən Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin aparat rəhbəri Cənabmammad Cənabmammadov bildirdi ki, hazırda istənilən sahədə gənclər öz fəallığı ilə seçilir. Muxtar respublikamızda həyata keçirilən gənclər siyasəti çox uğurludur və bu gün öz bəhrəsini verir. Heç bir gənc diqqət və qayğıdan kənar qalmır. Onu da deyirik ki, gənclərlə bağlı hər hansısa bir qərar qəbul olunursa, bu, mütləq gənclərin iştirakı ilə müzakirə edilir. Biz çalışırıq ki, hər zaman gənclərlə görüşlər, disputlar keçirək. Təbii ki, bununla gənclərin fikirlərini öyrənir və işimizi onların istəklərinə uyğun qurmağa səy göstəririk.

Dövlət proqramının qarşıya qoyduğu vəzifələr uğurla həyata keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin aparat rəhbəri qeyd etdi ki, "Azərbaycan gəncliyi 2011-2015-ci illərdə" Dövlət Proqramı"nda nəzərdə tutulan tədbirlər – gənclərin hərtərəfli inkişafı üçün şəraitin yaradılması, onların mükəmməl təhsil almaları, məşğulluğunun artırılması, dövlət qulluğunda və idarəetmədə irəli çəkilməsi, gənc alim və tədqiqatçıların sosial təminatının yaxşılaşdırılması və məişət problemlərinin həlli, gənclərin məlumatlılığının artırılması, gənc əllilərin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi muxtar respublikamızda uğurla həyata keçirilir. Gənc əllilərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması da gənclərlə bağlı dövlət siyasətinin prioritetləri sırasındadır. Gənclərin mənzillə təmin olunması üçün Naxçıvan şəhərində yeni yaşayış kompleksləri tikilir, mənzillər ipoteka krediti ilə gənclərə verilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası

Gənclər və İdman Nazirliyi Aparatının Gənclərlə iş şöbəsinin müdiri Nicat Babayev söhbət zamanı bildirdi ki, gənclərin vətənə məhəbbət, dövlətçiliyə sədaqət ruhunda tərbiyəsi, asudə vaxtının səmərəli təşkili, intellektual səviyyəsinin artırılması, gənclər təşkilatları ilə iş və digər sahələrdə təkcə cari ildə 200-ə yaxın tədbir keçirilib. Bunlara əlavə olaraq gənclərlə bağlı konfranslar, yığıncaqlar, gənclərin asudə vaxtının təşkili məqsədilə yay məktəblərinin keçirilməsi, vətənpərvərlik hissəsinin aşılanması istiqamətində yarışların təşkili, filmlərin nümayişi, gənclərin mükafatlandırılması kimi tədbirlər daxildir.

"Gənclərə vətənpərvərlik hissəsinin aşılanması, çağırışyaşlı gənclərin hərbi xidmətə hazırlanması və onların vətənə sevgi, dövlətə sədaqət ruhunda tərbiyə olunması məqsədilə onların mütəmadi olaraq hərbi hissələrdə əsgər və zabitlərlə görüşü təşkil olunub", – deyən həmsöhbətim qeyd etdi ki, bununla yanaşı, muxtar respublikanın rayon və şəhərlərində vətənpərvərlik mövzusunda teatr tamaşaları göstərilir. Yeniyetmələrin asudə vaxtlarının səmərəli təşkili və intellektual qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsi, istedadlarının üzə çıxarılması məqsədilə muxtar respublikanın şəhər və rayonlarında yeniyetmələr arasında "Nuh yurdu" intellektual oyununun şəhər və rayon birincilikləri keçirilib. Gənclərin tarixi abidələrlə daha yaxından tanış olması, tariximizin unudulmaması və onların gələcək nəsillərə çatdırılması məqsədilə tarixi abidələrə və muzeylərə ekskursiyalar təşkil olunub. Bundan əlavə, 5 iyun – Ümumdünya Ətraf Mühitin Mühafizəsi Günü ilə əlaqədar gənclərin iştirakı ilə Akademik Həsən Əliyev adına Ordubad Milli Parkına ekskursiya təşkil edilib. Batabatda "Ətraf mühiti qoruyaq", Uzunoba Su Anbarı ətrafında "Gənclər ətraf mühitin çirklənməsinə yox deyir", Şəhur, Kəngərli və Sədərək rayonlarında "Ətraf mühitin mühafizəsi hər birimizin vəzifəsidir" devizi altında təmizlik aksiyaları keçirilib.

Qeyd edək ki, yeniyetmə və gənclərə vətənpərvərlik ruhunun aşılanması, onlarda vətənə məhəbbət hissələrinin formalaşması istiqamətində "Gənc Vətənpərvərlər" İctimai Birliyi fəaliyyət göstərir. "Gənclərin İntellektual İnkişaf Mərkəzi" İctimai Birliyi gənclərin intellektual yaradıcılıq tədbirlərinə marağının yüksəldilməsi sahəsində maarifləndirmə işi aparır, məktəblilər, tələbələr arasında intellektual oyunlar və intellektual yaradıcılıq tədbirləri təşkil edir, intellektli gənclərin aşkara çıxarılması üçün xüsusi proqramlar, layihələr hazırlayıb həyata keçirir.

Gənclər Fondu da bu sahədə tədbirləri davam etdirir

"Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondu 2015-ci ilin ötən dövrü ərzində gənclərin intellektual inkişafı, onların asudə vaxtlarının səmərəli təşkil olunması istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirib", – deyən fondun icraçı direktoru Məmməd Babayev bildirdi ki, fond yaranan gündən əvvəlki görüşlər daim diqqətdə saxlanılır. Təkcə 2015-ci ilin ötən dövründə gənclərlə bağlı və onların iştirakı ilə silsilə tədbirlər keçirilib. Gənclər və İdman Nazirliyi və Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatı Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyi ilə birgə Gənclər Günü ilə əlaqədar olaraq təşkil edilən, 400-ə yaxın gəncin iştirak etdiyi ənənəvi görüşdə təhsildə, dövlət qulluğunda, ictimai

işlərdə və digər sahələrdə fərqlənən 85 gənc mükafatlandırılıb. Sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara vətənpərvərlik hissələrinin aşılanması, onların psixoloji vəziyyətinin yüksəldilməsi və istedadlı uşaqların üzə çıxarılması məqsədilə bu qəbildən olan uşaqlar arasında Gənclər və İdman, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi nazirlikləri və Yazıçılar Birliyi ilə birgə bədii qıraət müsabiqəsi, Rəssamlar Birliyi ilə birgə vətənpərvərlik mövzusunda rəsm müsabiqəsi keçirilib.

Azərbaycanın, o cümlədən Naxçıvanın zəngin milli mədəniyyətini və tarixini təbliğ etmək, yeniyetmələrin intellektual səviyyələrini, dünyagörüşünü, zehni inkişafını stimullaşdırmaq, eləcə də onların asudə vaxtlarını səmərəli təşkil etmək məqsədini daşıyan "Nuh yurdu" intellektual oyununun Şəhur, Babək, Culfa, Ordubad rayonlarında keçirilən rayon birinciliklərini də fond Gənclər və İdman Nazirliyi və Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan Muxtar Respublika Təşkilatı Heydər Əliyev adına Gənclər Birliyi ilə birgə təşkil edib.

Eyni zamanda yeniyetmə və gənclərin vətənə məhəbbət, dövlətçiliyə sədaqət ruhunda tərbiyə olunması, dünyagörüşünün artırılması məqsədilə aidiyyəti təşkilatlarla birgə ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin tələbələri, Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantları, əsgərlər və zabitlər üçün "Əsgər atası" və "Uzaq sahillərdə" filmləri nümayiş etdirilib. Bundan başqa, Təhsil Nazirliyi ilə birgə ümumtəhsil məktəblərinin X-XI sinif şagirdləri arasında ulu öndər Heydər Əliyev anadan olmasının 92-ci ildönümü münasibətilə "Ümummilli lider Heydər Əliyev və Naxçıvan" mövzusunda inşa yazı müsabiqəsi keçirilib. 100-ə yaxın inşa yazının təqdim olunduğu müsabiqədə 13 yazı işi münasiflər heyəti tərəfindən seçilib və qaliblər mükafatlandırılıb.

Məmməd Babayev dedi ki, gənclər siyasəti bütün sferaları əhatə etdiyəndən bu sahədə görülən işləri sadalamaqla bitməz. Hazırda 2014-cü ilin aprel ayından başlayan 3 xarici dil üzrə – rus, ingilis və fransız dilləri üzrə kurslarımız davam etdirilir. 5 ay müddətində aparılan kurslarda iştirak edən gənclər yekunda 3 mərhələli imtahan verir və nəticəsi qənaətbəxş hesab olunanlara sertifikatlar təqdim edilir. Bununla yanaşı, fond tərəfindən gənc alimlərin məlumat bazası yaradılıb. Gənc istedadların məlumat bazasının yaradılması istiqamətində əlaqələndirilməsi və məlumatların dəyərləndirilməsi məqsədilə kitab şəklində çapını da nəzərdə tuturuq.

Ümumiyyətlə, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Gənclər Fondu tərəfindən 2015-ci ilin ötən dövrü ərzində keçirilən müxtəlif layihələrdə, yaradıcılıq müsabiqələrində və bilik yarışlarında muxtar respublika üzrə 6 minə yaxın gənc iştirak edib, 250-yə yaxın gənc isə mükafatlandırılıb.

Gənclər siyasəti mövsümi deyil

Artıq müşahidəçi qismindən birbaşa proseslərin iştirakçısına çevrilən gənclərimizin inkişafı və cəmiyyətdə layiqli yer tutması üçün aparılan işlər daimi xarakter daşıyır. Bu təkcə bir proqrama sığdırılan məsələ deyil. Nə qədər ki, müstəqil Azərbaycan var, ölkəmizdə Heydər Əliyev yolu davam etdirilir, gənclərimiz öz çiyinlərində dövlət qayğısını hiss edəcəklər. Bu gün gənclərin potensialından düzgün istifadə olunması, heç şübhəsiz ki, gələcəyimizin sığortasıdır. Qısaca desək, gənclərə münasibət həmin dövlətin gələcəyinə münasibətdir. Muxtar respublikamızda gənclər sahəsində görülən işlər dövlətimizin gələcəyi haqqında ciddi düşüncüdüylüyünün göstəricisidir.

Gülner YÜZBAŞIYEVA

Akademik Zərifə xanım Əliyeva adına Naxçıvan Şəhər Poliklinikasında tanınmış cərrah, SSRİ Xalq Həkimisi Mehdi Bağırovun anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunmuş elmi-praktik konfrans keçirilmişdir.

Tanınmış cərrah Mehdi Bağırovun 100 illiyinə həsr olunmuş elmi-praktik konfrans

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyi və Naxçıvan Dövlət Universitetinin birgə təşkil etdiyi tədbiri səhiyyə nazirinin müavini Sona Məmmədova açaraq Mehdi Bağırovun milli cərrahiyyənin inkişafındakı xidmətlərindən danışmışdır.

Qeyd olunmuşdur ki, o, hələ sovet hakimiyyəti dövründə Azərbaycanda "SSRİ xalq həkimisi" adına layiq görülmüş nadir həkimlərdən biri idi. Mehdi Bağırov İkinci Dünya müharibəsində Berlinədək döyüş yolu keçmiş, minlərlə döyüşçünü həyata və cəbhəyə qaytarmışdır. Ordudan tərxis olunduqdan sonra Naxçıvanda milli cərrahiyyənin bünövrəsini qoymuş, yeni nəsillər cərrahların yetişməsinə xüsusi rolunu oynamışdır.

Xalq arasında böyük nüfuzu olan Mehdi Bağırov hələ 1959-cu ildə Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı seçilmiş, müxtəlif orden və medallarla təltif edilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbovun tövsiyəsi ilə 2005-ci ildə Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar Həkimisi, SSRİ Xalq Həkimisi Mehdi Bağırovun anadan olmasının 90 illiyinə həsr edilmiş elmi-praktik konfrans keçirilmişdir.

və konfransın materialları kitab şəklində çap olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyi Tibbi yardımın təşkili şöbəsinin baş məsləhətçi-cərrahı Sabir Novruzov Mehdi Bağırovun həyat və fəaliyyəti barədə

məlumat vermiş, onun hələ sovet dövründə "Meditsinskaya qazeta"da dərc olunmuş "Sizin rəyiniz, doktor" adlı məqaləsində yeni nəsillər cərrahlarının yetişməsinə xüsusi önəm verdiyini xatırlatmışdır. Sonra Naxçıvan Muxtar Respublika Xəstəxanası Travmatoloji şöbəsinin ordinatoru Adil Məmmədov Mehdi Bağırovun Naxçıvanda cərrahiyyənin inkişafındakı rolundan danışmışdır.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublika Xəstəxanasının həkim-cərrahları Cəbi İsmayilovun, Etibar Bababəylinin müxtəlif mövzularda məruzələri dinlənilmişdir.

Nazirliyin strukturuna daxil olan səhiyyə müəssisələrinin həkim-cərrahlarını, Naxçıvan Dövlət Universiteti Tibb fakültəsinin, Naxçıvan Tibb Kollecinin müəllim və tələbələrini maraqlandıran suallar cavablandırılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidməti

Tarix fənni üzrə elmi-metodik seminar

Noyabr ayının 14-də Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası (TQDK) Naxçıvan şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbdə 2015-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş test tapşırıqlarının və yeni tədris proqramı (kurikulum) əsasında hazırlanmış tarix fənni üzrə VIII sinif dərslük komplektlərinin müzakirəsinə həsr olunmuş elmi-metodik seminar keçirilib.

Əvvəlcə TQDK Naxçıvan Muxtar Respublikası Regional Bölməsinin müdiri Sabir Məmmədov çıxış edərək muxtar respublikada təhsilin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlərdən danışdı.

TQDK-nın şöbə müdiri Afiqə Batiyeva TQDK tərəfindən qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş test tapşırıqlarının formaları və yeni təhsil proqramları (kurikulum) əsasında hazırlanmış VIII sinif dərslük komplektlərinin təhlili ilə bağlı görülən işlər barədə məlumat verdi.

Tarix fənni üzrə elmi-metodik seminarın rəhbəri, Bakı Dövlət Uni-

versitetinin dosenti Kərəm Məmmədov və Bakı şəhərindəki 170 nömrəli tam orta məktəbin müəllimi Niyaməddin Quliyev 2015-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə keçirilmiş qəbul imtahanlarında istifadə edilmiş test tapşırıqlarının elmi-metodik baxımdan

təhlili və yeni təhsil proqramları (kurikulum) əsasında hazırlanmış 8-ci sinif dərslük komplektlərinin monitorinqi haqqında tədbir iştirakçılarına məlumatlandırıldı.

Sonra çıxışlar ətrafında müzakirələr aparılıb.

Tarix fənni üzrə VIII sinif dərslük komplektlərinin müəllifləri – AMEA-nın müxbir üzvü Yaqub Mahmudov, Avropa-Azərbaycan məktəbinin müəllimi Hafiz Cabbarov tədbir iştirakçılarına suallarını cavablandırıldı.

Qeyd olunub ki, belə seminarların keçirilməsində məqsəd gələcəkdə çap ediləcək dərslüklərin daha mükəmməl olması üçün Azərbaycanın bütün bölgələrindən olan mütəxəssislərin fikiri və tövsiyələrini öyrənməkdir.

Seminarla Bakı şəhərindən gələn tələbələr, regional bölmə əməkdaşları və müvafiq fənlər üzrə muxtar respublikanın qabaqcıl orta məktəblərinin müəllimləri iştirak etdilər.

Qeyd edək ki, bu gün Azərbaycan dili və ədəbiyyat fənni üzrə elmi-metodik seminar keçiriləcəkdir.

Test-sınaq imtahanı keçirilib

Noyabr ayının 14-də muxtar respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin V-VIII sinif şagirdləri arasında ümumi test-sınaq imtahanı keçirilib.

Ənənəvi olaraq təşkil edilən belə imtahanlarda məqsəd şagirdlərin biliyinin yoxlanılması və elmlərə marağının artırılması, ali və orta ixtisas məktəblərinə qəbul imtahanlarına hazırlıqdır.

İmtahanlar səhər saat 10⁰⁰-da başlayıb və iki saat yarım davam edib. Şagirdlər öz bilik və bacarıqlarını nümayiş etdirmək üçün hərtərəfli şərait yaradılıb. Məlumat üçün bildirik ki, test-sınaq imtahanında şagirdlərə iş nömrəsi verilib və kodlaşma aparılıb. Həmin iş nömrəsi vasitəsilə şagirdlər imtahanın nəticələrini www.istedad21.com saytıdan öyrənə bilərlər.

Xəbərlər şöbəsi

Dədəmiz Qorqud demişdir:

-Qız anadan görməyincə öyüd almaz. Oğul atadan görməyincə süfrə yaymaz.

* * *

-Ata malından nə fayda, başda ağır olmasa.

* * *

-Bir igidin Qara dağ yumrusunca malı olsa, yığar-toplayar, qismətindən artığını yeyə bilməz.

* * *

-Oğul atanın yetirməsi, iki gözünün biridir. Ağillı oğul olsa, ocağının közüdür.

* * *

-Doğru yolu görürkən, ayri yoldan gəlməyalim.

Vətənə, xalqa, dövlətə bağlılıq yolu

Təzadlarla dolu olan yaşadığımız həyatda insan ömrü çox qısamdır. Ulu Dədə Qorqud deyirdi: "Gəlimli-gedimli dünya, son ucu ölümlü dünya". Məsələ bu qısa zaman kəsiyində ömrü necə yaşamaqdır ki, cəmiyyət üçün faydalı işlər görə biləsən. Bu ömrü kamil insanlar öz yaxşı əməlləri ilə, necə deyirlər, uzada bilirələr. Həmin əməllərin fəvqündə dayanan isə Ulu Tanrının bizə bəxş etdiyi ömrü doğruluqla başa vurmaq, həyatda doğru yol tutmaqdır.

Bu yolu seçənlər, bu yolda çətinlikləri dəf etməyi bacaranlar mənzil başına çatıb arxaya döndəndə qət etdiyi yolun doğruluğunu, bir qədər obrazlı desək, şirinliyini görürlər. Cəmiyyət qarşısında aliməciq, üzəgə olduqları üçün ürəkdolusu nəfəs alırlar. Bu da ulu Dədə Qorqudun tövsiyəsidir: Doğru yolu görürkən, ayri yoldan gəlməyalim.

Cəmiyyət öz inkişafı tarixində dəyişən müxtəlif mərhələlərdən keçir. Quruluşlar dəyişir, hakimiyyətlər bir-birlərini əvəz edir, dənənə bu gün aramızdakı fərq dəyərləndirilir. Dəyişməyənlər isə ən qiymətli dəyər kimi doğrunun doğru kimi bütün dövrlərdə öz mövqeyini saxlaması olub.

Doğruluq ciddi əxlaqi problemdir. Bu hiss, bu mənəvi keyfiyyət insanın daxili təmizliyidir, saflığıdır, mənsub olduğu xalqa sevgi və məhəbbətdir, dövlətə və dövlətçiliyə sədəqətdir. Doğruluq obyektivlik meyarıdır, insan əməyinin əsl qiymətini ve-

rən ölçüdür. Yalnız bu yolla güclü şəxsiyyətə çevrilmək olar.

Doğru yolla mənalı ömür sürmək, xalqa, cəmiyyətə fayda vermək, hər bir şəraitdə haqqa, ədalətə qahmar çıxmaq olar. Bu yoldan sapanlar yalnız özünü və ən yaxın adamlarının mənafeyini düşünür, onlar heç zaman yığılana arxa durmur, haqqı tapdanana tərəfdar çıxmırlar. Suyu bulandırmaq, ürəyi sındırmaq, ara qarışdırmaq belələri üçün həyat devizinə çevrilib. Doğru yol seçən əsl vətəndaş həmişə yüksəkdə duraraq cəmiyyətdə fəal həyat mövqeyi tutur, vicdanının susmasına yol vermir, yaşadığımız günlərə layiq olmağa çalışır.

Ulu öndərimiz Heydər Əliyev doğru yolu, haqq-ədalət yolunu tutan insanlara böyük dəyər verirdi. Çünki görkəmli dövlət xadimi özü də bu yolun yolçusu idi. Bu gün bu yol davam etdirilir.

Dədə Qorquddan üzübəri gələn bu yol milli-mənəvi dəyərlərimizdən keçib. Öz qiymətini saxlayıb və göstərmişdir. Bu gün ölkəmizdə, onun ayrılmaz tərkib hissəsi olan doğma Naxçıvanımızda da alternativ olmayan bu doğru yol diyarımızı inkişaf və tərəqqinin yeni müstəvisinə gətirib çıxarıb. Kiçik dövlət sayılan ailədə, uşaq bağçasında, orta məktəbdə, ali təhsil müəssisələrində bu yola sadiqlik yüksək səviyyədə formalaşdırılıb. Naxçıvanda haqq-ədalət yolunun uca zirvələr fəth etməyin ən düzgün yolu olduğu artıq sübuta yetirilib. Bu gün hər bir naxçıvanlının dövlətə və dövlətçiliyə sədəqəti doğru yolda olmasının ifadəsidir. Dövlətə və dövlətçiliyə sədəqəti isə insanların həyat səviyyəsində, yaşayışında bütün çalarları ilə görmək olar. Doğru yol naxçıvanlıların qurub-yaratmaq əzmini günü-gündən yüksəldir, gənclərin, yeniyetmələrin doğma torpağa, xalqa, Vətənə bağlılığını, onun taleyinə cavabdehlik hisslərini gücləndirir, ən qiymətli sərvət olan müstəqilliyimizi qorumağa, onu daha da möhkəmləndirməyə çağırır.

Naxçıvanlılar görürlər ki, bu yol müqəddəs yoldur – davam etdikcə uğurlarımız da artır. Həmişə doğru yolda olaq.

✎ M.MƏMMƏDOV

Ümumdünya Diabet Günü ilə əlaqədar tədbir

14 noyabr – Ümumdünya Diabet Günü ilə əlaqədar Naxçıvan şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbdə məktəb psixoloqlarının, uşaq birliyi rəhbərlərinin, valideyn komitəsi sədrlərinin və valideynlərin iştirakı ilə seminar keçirilib.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin Uşaq problemləri şöbəsinin müdiri Rəşad Kərimov, Endokrinoloji Dispanserin bölmə müdiri, həkim-endokrinoloq Aysel Dünyamalıyeva, Daxili İşlər Nazirliyinin İctimai təhlükəsizlik idarəsinin baş inspektoru, polis baş leytenantı Fariz Nəsirov, Təhsil Nazirliyinin Ümumi şöbəsinin aparıcı məsləhətçisi Ayşən Əsgərova çıxış edərək muxtar respublikada uşaqların təhsili, asudə vaxtının səmərəli təşkili, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqların cəmiyyətə inteqrasiyası ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlərdən, uşaqların inkişafı, müasir bilik və vərdislərə yiyələnməsi üçün yaradılan hərtərəfli şəraitdən bəhs ediblər.

Bildirilib ki, ölkəmizdə şəkərli diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısının təşkilatı-hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirən, bu xəstəliyin profilaktikası və müalicəsi sahəsində yaranan münasibətləri tənzimləyən "Şəkərli

diabet xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul olunub, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə "Şəkərli diabet üzrə Dövlət Proqramı" təsdiq edilib. Qeyd olunub ki, muxtar respublikada diabet xəstələri üçün cihaz və testlər hər bir xəstənin özünə ödənişsiz olaraq təqdim edilir. Eyni zamanda qanda şəkərin miqdarının təyin edilməsi qaydaları izah olunur. Müalicə-diaqnostika işinin yaxşılaşdırılması şəkərli diabet xəstələrinin aşkarlanmasına şərait yaradır.

Diqqətə çatdırılıb ki, hazırda muxtar respublikada 41 nəfəri məktəbyaşlı, 5 nəfəri bağçayaşlı olmaqla, ümumilikdə, 46 nəfər diabet xəstəliyi olan uşaq qeydiyyatdadır. Bu uşaqların hər biri dövlət qayğısı ilə əhatə olunub.

Tədbir iştirakçılarının müvafiq mövzuda broşürlər paylanılıb.

Sonda Naxçıvan şəhər 6 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Hökümə Mahmudova keçirilən tədbirə görə təşkilatçılara minnətdarlığını bildirib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidməti

"Kitabi-Dədə Qorqud" türk xalqlarının tarixini bütöv şəkildə əks etdirən salnamədir

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin "Kitabi-Dədə Qorqud"un alman dilində ilk tərcüməsi və nəşrinin 200 illiyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında qeyd edilməsi ilə bağlı Tədbirlər Planı'nın təsdiq edilməsi haqqında" 25 iyul 2015-ci il tarixli Sərəncamına əsasən, muxtar respublikada silsilə tədbirlər keçirilməkdədir. Bu tədbirlərin davamı kimi, "Naxçıvan" Universitetinin Xarici dillər fakültəsinin tələbələri tərəfindən "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanındakı "Uzun dustaq olduğu, Qazan xanın onu xilas etdiyi boy" səhnələşdirilmişdir.

Tamaşa başlamazdan əvvəl universitetin rektoru, professor İsmayıl Əliyev çıxış edərək bildirmişdir ki, "Kitabi-Dədə Qorqud" Azərbaycan xalq ədəbiyyatının ən qədim və möhtəşəm abidələrindən biridir. Bu abidə Azərbaycan türkünün qədim tarixini, adət-ənənəsini, etnik-estetik görüşlərini, mifik baxışlarını, bir sözlə, maddi və mənəvi dünyasını, türk xalqlarının tarixini bütöv bir şəkildə əks etdirən salnamədir. Rektor onu da diqqətə çat-

dırılmışdır ki, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev dastanın dünya miqyasında təbliği və Azərbaycanda adının əbədiləşdirilməsi, əks etdirdiyi vətənpərvərlik ideyalarının genişləndirilməsi üçün "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının 1300 illiyinin qeyd olunması haqqında 20 aprel 1997-ci ildə Fərman imzalamışdır. Həmin fərmandan sonra Dədə Qorqudun adının Azərbaycanda, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikasında əbədiləşdirilməsi sahəsində bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ulu öndərin layiqli davamçısı, ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin "Kitabi-Dədə Qorqud"un alman dilində ilk tərcüməsi və nəşrinin 200 illiyinin qeyd edilməsi haqqında" 20 fevral 2015-ci il tarixli Sərəncamı da məhiyyət etibarilə bu böyük Azərbaycançılıq abidəsinin dünya mədəniyyəti səviyyəsində dəyərləndirilməsinin məntiqi davamıdır.

Sonra tədbir iştirakçıları tamaşaya baxmışlar. Tamaşa alqışlarla qarşılanmışdır.

Nuray ƏSGƏROVA

Ordubadda Dövlət Bayrağı Günü ilə bağlı konsert

1990-cı ilin 17 noyabrında ilk dəfə Naxçıvanda ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üçrəngli bayrağı Dövlət Bayrağı kimi yenidən qaldırılmış, sonra bu bayraq bütün Azərbaycan üzərində dalğalanmağa başlamışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbovun 2014-cü il 17 noyabr tarixli "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı haqqında" Sərəncamına əsasən, bu ildən başlayaraq muxtar respublikamızda 17 noyabr Dövlət Bayrağı Günü kimi qeyd edilir.

Dünən bu münasibətlə Ordubad Rayon Mədəniyyət Evinə Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası Kamera Orkestrinin konserti olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, Naxçıvan Dövlət Filarmoniyası Kamera Orkestrinin bədii rəhbəri və dirijoru Çingiz Axundovun başçılıq etdiyi kollektivin ifasında əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artisti Tural Nəcəfovun ifasında "Azərbaycan" mahnısı səsləndirilmişdir. Əli Davudinin ifa etdiyi "Dahilər dühası" mahnısı konsert iştirakçıları tərəfindən

alqışlarla qarşılanmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Əməkdar artistləri Mübariz Əsgərovun, Gülyanaq Fərzəliyevanın, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar artistləri Elçin Nağıyevin, Yaşar Qurbanovun ifasında Azərbaycan bəstəkarlarından Tofiq Quliyevin "Bakı haqqında mahnı", Süleyman Ələsgərovun "Vətənimdir" romanı, Cahangir Cahangirovun "Alagöz", Vasif Adıgözləvün "Naz-naz", Səid Rüstəmovun "Getmə", Rauf Hacıyevin "Azərbaycan", Mehriban Əhmədovanın "Ana" mahnıları səsləndirilmişdir.

Konsertdə tamaşaçılara simfonik əsərlərdən də fraqmentlər təqdim olunmuş, sonda bütün ifaçılar birlikdə tanınmış Azərbaycan bəstəkarı Eldar Mansurovun "İlhamla sabaha" mahnısını ifa etmişlər.

Ustad dərsləri keçilmişdir

Babək Rayon Uşaq Musiqi Məktəbində noyabrın 12-də xalq çalğı alətləri, 13-də isə fortepiano üzrə ustad dərsləri keçilmişdir.

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin əməkdaşı Pərvin Həsənov ustad dərslərinin keçilməsinin məqsəd və əhəmiyyətindən danışmışdır. Qeyd olunmuşdur ki, ustad dərslərin keçilməsi uşaq musiqi məktəbləri şagirdlərinin yaradıcılıq fəaliyyətinin, təhsilin yüksəldilməsinə xidmət edir.

Tədbirin ilk günü keçilən ustad dərslərində muxtar respublikanın tanınmış tar, kamança, nağara müəllimləri şagirdlərə dərs keçmiş, milli musiqi alətlərimizin incelikləri haqqında maraqlı söhbətlər aparmışlar.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əməkdar müəllimi Nərminə Qədimova tədbirin ikinci günü fortepiano ixtisası üzrə ustad dərsləri keçmiş, şagirdlərin ifalarını dinləmiş, məsləhət və tövsiyələrini vermişdir.

ƏLİ RZAYEV

"Naxçıvan" Universiteti əməkdaşlarının ABŞ-da növbəti elmi məqaləsi dərc olunmuşdur

Bu yaxınlarda "Naxçıvan" Universitetinin əməkdaşları Zülfüqar Zülfüqarovun və Əli Cabbarovun ABŞ-ın 700-dən çox elmi jurnalı özündə birləşdirən nüfuzlu "OMICS International" nəşriyyatının "Journal of Tourism & Hospitality" jurnalında elmi məqaləsi dərc olunmuşdur. "XXI əsrin turizmi: "Böyük millət" təhlükəsinə qarşı sülhmərəmli qüvvə" adlanan elmi məqalədə müasir dövrdə beynəlxalq turizmin inkişafında global sülhün və beynəlxalq əməkdaşlığın əhəmiyyətindən, habelə turizmin ölkələrarası dinc münasibətlərin yaranmasındakı rolundan bəhs olunur. Beynəlxalq terrorizmin, habelə

keçmiş SSRİ ərazisindəki radikal separatçı qurumların və digər xalqlara qarşı qeyri-tolerant münasibət göstərənlərin beynəlxalq turizmin inkişafına vurduğu zərər və bununla yanaşı, dünya turizminin inkişafı fonunda belə üzdənaraq qüvvələrə qarşı turizmin sülhmərəmli gücü elmi məqalədə araşdırılmışdır. Məqalədə radikal erməni separatizminin Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafına vurduğu zərər, mədəniyyətə münasibətlər, qədim Naxçıvanın tutduğu mövqe vurğulanmış, mövzu ilə bağlı geniş həcmdə elmi istinadlar verilmişdir.

Xəbərlər şöbəsi

SƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Muxtar Məmmədov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnmə və
Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 4020. Sifariş № 862